Inleiding door de Voorzitter van de V.V.D., mevrouw H.van Someren- Downer, "bij de vaststelling van het Urgentie-program op de Algemene vergadering der partij op 26 maart 1971 in het Congres-centrum RAI
te Amsterdam.
(Embargo tot 26 maart 1971, 21.00 uur).
WE MOETEN KIEZEN uit het vele dat wij wensen

Wij bieden U een sober Urgentie-program aan, wij weten dat.
Wij beloven U geen gouden bergen, om de eenvoudige reden dat die niet in het verschiet liggen, zeker niet in het verschiet van de periode 1971-1975.

Waarom doen wij dat niet? Waarom zeggen wij niet: De belastingen verder omhoog en meer wensen ingewilligd? Dat zou toch ook kunnen? Het zou kunnen, maar het zou onrechtvaardig en onverstandig zijn. Wat zijn nl. de gevolgen van verdere belastingverhoging?
Wat zou er gebeuren? Men gaat afwentelen - en die men dat zijn we allemaal voor zover we er de kans toe zien. Wij zijn allang gewend aan het zogenaamde netto denken. Of het nu de president-directeur is of de loopjongen, de timmerman of de arts, zij kijken naar hun feitelijke inkomen, hun netto inkomen. Komt daar meer belasting op, dan willen diezelfde mensen meer in het handje, dan vragen zij meer, en de afgelopen jaren hebben bewezen dat zij het krijgen. Als tegenover dat meer krijgen niet meer productiviteit Staat, dan werken we de inflatie in de hand. Is dat moment gekomen, is het afwentelen begonnen, dan leggen alleen degenen,die niet kunnen afwentelen, het loodje. Wie zijn dat bijv.? : kleine middenstanders, boeren, bejaarden. Dat gebeurt er nu eenmaal als de belastingschroef dolgedraaid is.

Zou het geen schijnprogressiviteit zijn om over de rug van juist deze mensen dure wensen in te willigen? Het is niet zo maar een spookbeeld dat ik oproep, de afgelopen jaren hebben bewezen dat het waar is, en aan dergelijke economische waarheden kunnen ook politieke partijen niets veranderen. Als ze gaan beloven dat wel te veranderen, dan strooien zij de kiezer zand in de ogen. Wie nu echt progressief wil zijn, moet zuinig zijn en het allernoodzakelijkste het eerste doen. De inflatie, die uit het buitenland geimporteerd wordt, ruim de helft is al erg genoeg, wij mogen die niet verergeren door boven onze stand te leven.

Daar zijn wij nu vanuit gegaan bij de opstelling van het Urgentie-programma, daar is de kwantificerings werkgroep vanuit gegaan, daarom ziet het Urgentie-programma er zo

sober uit. De andere taken die wij uitgevoerd willen zien, kunnen ter hand genomen worden als huidige taken afgestoten worden. Het zal de eerste opgave van de nieuwe regering zijn na te gaan wat er afgestoten kan v/orden.

De nieuwe regering zal het erg moeilijk krijgen, wij hebben meer dan ooit een sterke ploeg nodig, die een vaste lijn volgt, die kan rekenen op een sterke pariementaire meerderheid. Aan minderheidskabinetten hebben wij minder dan ooit behoefte. Een kabinet, dat met wisselende meerderheden moet werken, kan niet makkelijk een vaste lijn volgen. Zo'n kabinet moet wel zigzaggen, nu eens op de ene, dan eens op de andere meerderheid steunend.

De nieuv/e regering moet beter dan vroegere regeringen aan de burgers haar beleid uitleggen. De moderne mens wil informatie.
Hoe beter en zakelijker hij die krijgt, hoe meer hij betrokken wordt bij de besluitvorming, hoe minder politieke meteoren succes hebben met hun schoonklinkende woorden. Als aan iedereen duidelijk zou zijn voor een hoe groot gedeelte de inflatie uit het buitenland komt, hoe minder mensen er geloof zouden hechten aan het verhaal, dat deze regering daar de hoofdschuldige van is; dat is nl. eenvoudig niet waar.

Door de onvoldoende voorlichting krijgen, wat ik noem, komeetpartijen van tijd tot tijd hun kans om daarna, eenmaal geconfronteerd met de werkelijkheid en het gezonde verstand van de kiezer, weer te verdwijnen. Ze staan enige tijd in het middelpunt van de belangstelling; belangstelling die gewekt wordt omdat het iets nieuws betreft, niet omdat er reele oplossingen geboden worden.

Een serieus politicus houdt rekening met de werkelijkheid en die werkelijkheid is dat geen zinnig mens kan volhouden dat wij in het tempo van de laatste tientallen jaren door kunnen gaan met het aantrekken van meer taken. Er zal gekozen moeten worden.
Het mag populair klinken om alles tegelijk te willen, het blijft dan wel bij het populair klinken, want als puntje bij paaltje komt zal niemand je dankbaar zijn. Dan komen al je mooie beloften als een boemerang bij je terug.

Voor dromers is de nieuwe procedure, reeds voor de verkiezingen zeggen wat het allemaal kost, niet prettig. Het is zo'n heerlijke bezigheid om schone wensen neer te schrijven. Maar hoe koel de cijfers ook mogen klinken voor de dromer van vandaag, het is een heel wat betere en eerlijker procedure dan vroeger. Immers hoe ging het toen? De partijen legden hun wensen aan de kiezers voor.
De verkiezingen waren voorbij en tijdens de formatie kwamen deskundigen van het

ministerie van financién, hoge ambtenaren die precies wisten wat er kon en wat niet, de pret bederven en alle onderhandelende partijen moesten schielijk zeer veel laten vallen. Je zag tijdens zo'n formatie van alles en nog wat waar je tijdens de campagne warm voor gelopen was, de mist in gaan. Voor de politici was het onprettig, voor de kiezers onbegrijpelijk.

Wij stellen ons ook om der wille van eerlijkheid en duidelijkheid op het standpunt dat we nu al eerlijk zeggen; we zullen het kalm aan moeten doen met de overheidsuitgaven willen we de burgers nog een stuk stijging van persoonlijke welvaart laten. Wij liberalen hechten in het bijzonder aan de persoonlijke ontplooiing, aan de persoonlijke keuze bij de besteding. .

Dat onderscheidt ons van de anderen. De heer Geertsema heeft daar ook al op gewezen. Het scheidt ons in hoge mate van de "Kleine drie", zoals men ze is gaan noemen - P.v.d.A., D '66 en P.P.R.
Zoals een Rotterdamse arbeider mij zei; "Ze zijn mij te duur".

Het onderscheidt ons van de Confessionele partijen, die verder willen gaan dan wij op het gebied van belastingen en overheidsuit- gaven, een punt waarop onze besprekingen dezer dagen zijn afgesprongen.

Het onderscheidt ons van een nieuwe partij als DS 70. Deze partij stelt dat er bezuinigd moet worden op velerlei gebied, maar - en dan komt de socialistische aap uit de mouw - deze partij haast zich het zojuist bezuinigde snel weer uit te geven. Maar daar zijn het dan ook socialisten voor. Dat is hun niet kwalijk te nemen, maar tegen de schijn ,die zij ophouden moet je op grond van politieke oprechtheid wel bezwaar hebben. Wie daarop stemt weet tevoren dat hij op de koffie komt, koude koffie met een rood lepeltje. Wij gaan dus alleen en wij gaan vol goede moed, wij gaan met een sterke lijstaanvoerder, met een goed team daarachtermet een eensgezinde partij, een partij die veel wil, die de mens nieuwe perspectieven wil biéden, die niet alleen nu in de verkiezingstijd maar ook - en ik zou zelfs willen zeggen vooral - daarna aan het werk blijft. Niet alles wat je wilt kost geld. Wij maken wel eens
de fout alleen in geld te denken. Onze tijd is een sterk materialistische tijd en dat houdt voor de geestelijke ontplooiing en voor het menselijk geluk enorme gevaren in.

Die geestelijke ontplooiing wordt in feite door de huidige maatschappij geremd. Niet omdat wij mensen slecht zijn of omdat wij dat bewust willen, maar tengevolge van de structuren zoals die groeien, de grotere eenheden, waarin wij leven. Die grotere

eenheden, tengevolge van de zogenaamde schaalvergroting, zijn economisch noodzakelijk, ik geef dat toe, maar voor de intermenselijke verhou- dingen vormen zij een gevaar. In een kleine gemeenschap is de ene mens relatief belangrijker, men kent elkaar daar beter dan in het grotere geheel, men heeft een sterkere betrokkenheid tot het geheel, een sterkere interesse in elkaar. Men leeft zich meer in in de situatie van de ander. Hoe groter de eenheid waarvan men een onder- deeltje is, hoe sterker is de vervreemding, hoe groter de kans op vereenzaming en frustraties.

Onlangs werd in deze zelfde RAI in Amsterdam een congres gehouden van mensen uit de geestelijke gezondheidszorg. Er is daar gesproken over de noden van de hedendaagse mens, over de structuren, die niet functioneren, die niet op de mens gericht zijn, de papier- winkel waarvan geen sterveling meer iets begrijpt, over de sub-culturen, die hiervan het gevolg zijn. Een beetje verkreukeld worden we allemaal. Het is eigenlijk een wonder dat slechts van de bevolking min of meer gestoord is. En dan is nog maar de vraag wat de norm is voor het begrip "gestoord”? Telt men er degenen bij, die het allemaal niet meer zien zitten, zij die nerveus en gespannen zijn, kortom niet meer gelukkig zijn, dan is dat ene kwart vermoedelijk nog een veel te lage schatting.

De ziekte grijpt snel om zich heen. Laten we niet denken dat we dit met materiale oplossingen alleen kunnen oplossen. Op het congres in deze RAI heeft een vrouwelijke psychiater uit Nijmegen, mevrouw Terruwe, woorden gesproken, die nog niet voldoende hebben doorgeklonken en die ik daarom nog eens wil herhalen. Zij heeft gesproken over de frustratie-neurose, een psychische ziekte, die vooral - en dat is voor een samenleving heel bedenkelijk - de meer begaafde mensen aantast wanneer zlj niet door anderen bevestigd worden. Bevestiging is volgens mevrouw Terruwe de sleutel van het menselijk geluk. Dit klinkt ingewikkeld, maar het komt er dood- eenvoudig op neer, dat geen mens zich werkelijk kan ontplooien zonder een zeker gevoel van zelfwaarde. Niet voor niets spreekt ons Urgentie-programma van ontplooiing en van het beleven van de eigen vrijheid.

Onze samenleving is steeds minder royaal met het elkaar bevestigen, maar wel royaal met het stuk maken van de ander, het aantasten van diens waarden. De niet geliefde, niet bevestigde mens gaat hardnekkig zoeken, hij vlucht in statussymboler, hypersexualiteit, drugs. Speciaal de jeugd vraagt om bevestiging, maar zoekt het soms en mijns inziens ten onrechte in drugs en cool sex. Zlj vinden zich daar niet, ik ben daar van overtuigd, want het wonder van de liefde is het wonder van de bevestiging. Dat kan

plaats vinden in een samenleven van twee mensen, maar het vindt ook plaats in samen werken, samen iets doen, samen voor iets werken, zoals dat bijv. in een politieke partij gebeurt. Het is het diepste wezen van een samenleving. Het is de allergrootste fout van onze samenleving dat dit genegeerd wordt, het is de taak van een echte liberale partij dit niet te negeren.

Is het in diepste wezen niet liberaal om de problemen van deze tijd zo te benaderen? Geen regering zal de spanningen van vandaag kunnen oplossen als het echte probleem niet aangepakt wordt, als we elkaar niet gaan wakker schudden, daar kan een overheid, een politieke partij ook in voorgaan.

Mijn alternatieve maatschappij zou er niet een zijn van drugs en sex, maar van begrip en verdraagzaamheid. Als ooit het liberale beginsel actueel is, dan is het wel vandaag. Ik weiger mee te praten in de waan van de dag, waarin het progressief is om drugs als iets normaals te beschouwen en de hypersex als summum van vooruitgang. Tegenover de mannen, die om law en order roepen zou ik willen zeggen; natuurlijk moet er rust en zekerheid zijn, zoals ons Urgentie-programma dat ook stelt. Zonder die zekerheid kun je je niet in vrijheid ontplooien, maar laten we niet denken dat we er dan zijn. Aan de sex- en drugs-progressieven zou ik willen vragen; En helpt het nu heus, ben je nu werkelijk gelukkig? Van enkelen heb ik dat antwoord gehad, dat was een onomwonden "neen".

Hoe pak je dit in de praktijk aan? Om te beginnen door als liberaal je verdraagzaamheid, maar dan ook de echte uit te dragen, door anderen duidelijk te maken dat je hem accepteert zoals hij is, dat je hem niet beoordeelt op uiterlijk, bezit, zelfs niet op prestaties, maar op zijn dieptewaarde, zijn unieke persoonlijkheid. Door op zakelijke wijze te discussieren als je het niet sens bent. Door sportief jegens anderen te zijn, door je in hem te verplaatsen.

Wie het snelste alle mensen kunnen bereiken zijn de pers en de omroepen. Als ik het Vrije Volk lees, dan begrijp ik ook hoe ver het socialisme van de oorspronkelijke idealen is afgedwaald. Ook een socialist hoort krachtens zijn beginselen verdraagzaam te zijn, maar toon en inhoud laten weinig hoop op de verdraagzaamheid van socialisten in deze tijd. Wie dit met genoegen leest, moet weinig bereid zijn een ander te respecteren. Dit. leest gelukkig een beperkt publiek.

Verder zijn de omroepverenigingen in hoge mate verantwoordelijk voor het kweken van meer begrip. De onverdraagzame toon, de onsportiviteit waarmede men mensen, die anders denken bejegent, wekt veel onvrede.

Als de KRO van een heel programmacongres van de V.V.D., waar over alle maatschappelijke problemen is gepraat, alleen een discus- sie over voorbehoedsmiddelen uitzendt, dan is dat een onsportieve wijze van voorlichten en een bewuste misleiding van de kijker. Ik daag de omroepen uit in de komende verkiezingstijd jegens de V.V.D. net zo te handelen als jegens anderen. We hoeven niet een heel uur uitzending van ons congres, dat voorrecht geniet alleen de P.v.d.A. bij de VAR.A, wij willen een faire behandeling. Die faire behandeling vragen wij ook voor andere groeperingen, het gaat niet alleen om onszelf, als is het voor V.V.D.-ers wel eens buitengewoon frustrerend om dit alles over je heen te laten gaan. Het wekt bij velen onzer natuurlijk een stilk agressie, vaak zelfs haat. Ik erken dat en begrijp dat, maar laten wij blijven vechten voor onze alternatieve maatschappij, waarin de ander erkend wordt en laten wij anderen uitdagen met oplossingen te komen, die echt beter zijn.

ik heb met U over zeer verschillende zaken gesproken over enerzijds zoiets kils als de beschikbare financiele middelen, anderzijds over de mens zelf en de problemen van onze samenleving, of erger nog het falen ervan.

Het eerste is uitermate belangrijk op korte termijn, voor de komende vier jaar, waarin de V.V.D. bereid is regeringsverantwoor- delijkheid te dragen mits voldaan wordt aan onze Verlangens op het gebied van bestrijding van de geldontwaarding. De gulden mag niet verder smelten in onze hand.

Het tweede is minstens zo belangrijk, vooral op langere termijn, want dan zal het pas door werken. Mensen wees liberaal en tracht ook anderen dat te maken. Onze samenleving heeft een sterk liberalisme nodig, ons geluk Staat op het spel en nog meer dat van onze kinderen.